درس ۱: حکومت قاجار از آقامحمّدخان تا محمّدشاه

خرید آنلاین در gajmarket.com

پرسش‌های کتاب	پاسخ‌ها
۱. ایل قاجار از چه طایفه‌ای بودند و در چه دوره‌ای به ایران کوچ کردند؟	ایل قاجار یکی از عوامل مؤثر در تحولات سیاسی و اجتماعی ایران به‌شمار می‌آید. این ایل از ترکمانان بود و در زمان مغولان به ایران کوچ کرد.
۲. چرا نادرشاه افشار میانهٔ خوبی با قاجاریان نداشت؟	زیرا آنها مدافع حکومت صفوی بودند.
۳. آقامحمدخان قاجار با غلبه بر کدام فرد، حکومت را در ایران به دست گرفت؟	لطفعلی‌خان، آخرین فرمانروای زند
۴. پس از آقامحمدخان قاجار، چه کسی و در چه شرایطی به سلطنت رسید؟	فتحعلی‌شاه برادرزادهٔ او؛ در شرایطی که روسیه با حمله‌های پی‌درپی، ابتدا گرجستان و سپس ایالت‌های دیگر را مورد تاخت‌وتاز قرار داد و باعث بروز دورهٔ اول جنگ‌های ایران و روس شد.
۵. بند تأیید نیابت سلطنت عباس میرزا توسط روسیه، چه مفهومی دارد؟	این بند که ظاهراً امتیازی برای ایران به‌حساب می‌آمد، در واقع به منزلهٔ نادیده گرفتن استقلال کشور و به رسمیت شناختن دخالت روسیه در امور داخلی آن بود.
۶. علل موفقیت روس‌ها و شکست ایرانی‌ها در دورهٔ اول جنگ‌های ایران و روس کدام‌اند؟	۱- ضعف و غفلت فتحعلی‌شاه و دربارش ۲- خیانت انگلستان
۷. در ایران عصر فتحعلی‌شاه قاجار، کدام دولت‌های اروپایی با یکدیگر به رقابت می‌پرداختند و کدام قراردادها با آنها به امضا رسید؟	روسیه (گلستان و ترکمانچای)، فرانسه (فین‌کن‌اشتاین) و انگلستان (مجمل و مفصل)
۸. مهم‌ترین مستعمرهٔ انگلیس ..... بود که دسترسی به آن، از راه ..... امکان پذیر بود.	هندوستان ایران
۹. ناپلئون پس از کدام رخداد، تعهدهای خود نسبت به ایران (در عهدنامهٔ فین‌کن‌اشتاین) را زیر پا گذاشت و واکنش ایران به این مسئله چه بود؟	انعقاد عهدنامهٔ تیلسیت با تزار روس؛ دربار ایران که از حمایت فرانسه ناامید شده بود، به انگلستان روی آورد.

@ciabooks
قبل از استفاده حتما در کانال تلگرامی ما عضو شوید

gajmarket.com خریدآنلاین

۱۰. تعهد انگلستان به موجب عهدنامهٔ مجمل نسبت به ایران چه بود؟	هرگاه نیروی نظامی دولت‌های اروپایی به ایران حمله کنند، انگلستان نیروی نظامی در اختیار ایران قرار دهد، یا در عوض آن، به دولت ایران کمک مالی کند.
۱۱. تعهدات ایران و انگلستان به موجب عهدنامهٔ مفصل کدام‌اند؟	الف) تعهدات ایران: ۱- قبول حکمیت نمایندهٔ انگلیس در اختلافات مرزی خود با روسیه ۲- خودداری از بستن قرارداد با روسیه یا هر دولت سومی که دشمن انگلیس باشد ۳- استخدام نکردن افسر و افراد نظامی برای آموزش سپاه ایران از کشورهایی که با انگلستان روابط دوستانه ندارند. ب) تعهدات انگلستان: ۱- اگر دولت ثالثی به خاک ایران تعرض کند، انگلستان حتی‌المقدور از کمک و مساعدت به ایران خودداری نکند. ۲- انگلستان از کمک به سرکشان و شاهزادگانی که علیه تاج و تخت پادشاه قاجار قیام کنند، خودداری کند.
۱۲. پس از فتحعلی‌شاه، چه کسی به پادشاهی رسید؟ اقدامات مهم وی چه بود؟	محمدمیرزا (محمدشاه) ۱- سرکوب مدعیان سلطنت ۲- قتل صدراعظم خوش‌نام، میرزا ابوالقاسم قائم‌مقام فراهانی ۳- محاصرهٔ هرات
۱۳. سرانجام محاصرهٔ هرات به‌وسیلهٔ محمدشاه قاجار چه شد؟	محمدشاه که توان رویارویی با انگلیسی‌ها را در خود نمی‌دید و از جانب روس‌ها هم حمایت عملی دریافت نکرده بود، دست از محاصرهٔ هرات برداشت.
۱۴. علت و چگونگی انعقاد عهدنامهٔ ارزنةالروم دوم بین ایران و عثمانی را بنویسید.	در زمان حکومت محمدشاه، اختلافات مرزی بین ایران و عثمانی افزایش یافت و درگیری‌های پراکنده‌ای بین دو کشور روی داد. سرانجام در شهر ارزنةالروم مذاکراتی بین نمایندگان ایران و عثمانی با حضور نمایندگان روسیه و انگلستان برای حل اختلاف‌ها انجام شد. نمایندهٔ ایران در این مذاکره‌ها میرزا تقی‌خان فراهانی بود. این مذاکره‌ها به انعقاد عهدنامهٔ دوم ارزنةالروم انجامید.

@ripbooks قبل از استفاده حتما در کانال سی ای بی پیش عضو شوید

خرید آنلاین در gajmarket.com

۱۵. نتایج و عبرت‌های دو جنگ ایران و روس چه بود؟	۱- بی‌اعتمادی کامل به اروپاییان و اینکه آنها به هیچ‌وجه به قول خود پایبند نیستند و فقط به منافع خود می‌اندیشند. ۲- در مبارزه با یک قدرت خارجی نباید به قدرت دیگر اتکای جدی کرد. ۳- با شکست اقتصادی، سیاسی و نظامی ایران که نتیجه روحیه خودباختگی در حاکمان بود، بستر برای ورود مبلغین غربی و نفوذ فرهنگی در ایران ایجاد شد. ۴- مذاکراتی که طی این دو جنگ انجام شد، برای سرگرم کردن ایرانیان و تأمین منافع دولت‌های استعمارگر بود.

فکر کنید و پاسخ دهید ---- صفحهٔ ۲۲ کتاب درسی

چرا روس‌ها خواستار اجرای کاپیتولاسیون در ایران شدند؟

زیرا به موجب آن، هر گاه اتباع روسی مقیم ایران مرتکب جرمی می‌شدند، دادگاه‌های ایران حق رسیدگی به آن جرم را نداشتند، بلکه مراجع قضایی دولت روسیه باید به آن رسیدگی می‌کردند.

نتایج و عبرت‌های دو جنگ ایران و روس چه بود؟

۱- بی‌اعتمادی کامل به اروپاییان و اینکه آنها به هیچ‌وجه به قول خود پایبند نیستند و فقط به منافع خود می‌اندیشند. ۲- در مبارزه با یک قدرت خارجی نباید به قدرت دیگر اتکای جدی کرد. ۳- با شکست اقتصادی، سیاسی و نظامی ایران که نتیجه روحیه خودباختگی در حاکمان بود، بستر برای ورود مبلغین غربی و نفوذ فرهنگی در ایران ایجاد شد. ۴- مذاکراتی که طی این دو جنگ انجام شد، برای سرگرم کردن ایرانیان و تأمین منافع دولت‌های استعمارگر بود.

فکر کنید و پاسخ دهید ---- صفحهٔ ۲۵ کتاب درسی

چرا انگلیسی‌ها ایران را از محاصره و تصرف هرات بازداشتند؟

زیرا هرات دروازهٔ هندوستان بود و هر کشوری بر این شهر تسلط پیدا می‌کرد، می‌توانست هندوستان، مستعمرهٔ انگلستان، را به خطر اندازد.

پرسش‌های نمونه ---- صفحهٔ ۲۶ کتاب درسی

۱ مفاد عهدنامهٔ گلستان چه بود؟

۱- ایران حاکمیت روسیه را بر ولایت‌هایی که تا آن زمان اشغال کرده بود، به رسمیت شناخت و به این ترتیب، ایالات داغستان و گرجستان و شهرهای باکو، دربند، شیروان، قره‌باغ، شکی، گنجه، موقان و قسمت بالای طالش به روسیه واگذار شد. ۲- حق کشتی‌رانی در دریای خزر، از ایران سلب شد. ۳- روسیه نیابت سلطنت عباس میرزا را در ایران به رسمیت شناخت و رساندن او به سلطنت را تعهد کرد.

@cipbooks
قبل از استفاده از کتاب‌های کمک درسی آن را تصحیح شوید

خرید آنلاین در gajmarket.com

۲ چه عواملی موجب بروز دورهٔ دوم جنگ‌های ایران و روسیه شد؟

۱- بدرفتاری روس‌ها با ساکنان ولایت‌هایی که طبق معاهدهٔ گلستان به آن کشور واگذار شده بود، موجب نارضایتی مردم آن نواحی شد و آنان شروع به دادخواهی کردند. ۲- معاهدهٔ گلستان در مورد تعیین خط‌های مرزی بین ایران و روسیه مبهم بود. همین مسئله نیز موجب دست‌درازی روس‌ها به خاک ایران، از جمله اراضی اطراف ایروان و آذربایجان شد.

۳ مفاد عهدنامهٔ ترکمانچای چه بود؟

۱- علاوه بر سرزمین‌هایی که در عهدنامهٔ گلستان به روس‌ها واگذار شده بود، ایروان و نخجوان و بخشی از دشت مغان نیز از ایران جدا شد و به روسیه تعلق گرفت. ۲- ایران متعهد به پرداخت پنج میلیون تومان غرامت به روسیه شد. ۳- برقراری حق کاپیتولاسیون یا قضاوت کنسولی (برای روس‌ها).

۴ براساس کاپیتولاسیون، اتباع دولت روسیه در ایران از چه حقّی برخوردار شدند؟

هرگاه اتباع روسی مقیم ایران مرتکب جرمی می‌شدند، دادگاه‌های ایران حق رسیدگی نداشتند، بلکه مراجع قضایی دولت روسیه می‌بایست به آن جرم رسیدگی می‌کردند.

۵ هرکدام از دو دولت فرانسه و ایران براساس معاهدهٔ فین‌کن‌اشتاین چه تعهداتی داشتند؟

- فرانسه متعهد شد که ایران را در جنگ با روسیه کمک کند.

- ایران متعهد شد برای حمله به متصرفات انگلستان در هند، با افغان‌ها و قبایل هرات و قندهار متحد شود و به انگلستان اعلان جنگ دهد و در صورتی که تصمیم ناپلئون بر لشکرکشی به هندوستان قرار گیرد، اجازهٔ عبور لشکر او از ایران، به آن کشور داده شود.

۶ چرا روس‌ها ایران را به لشکرکشی به سوی هرات تشویق می‌کردند؟

زیرا از سویی با انگلستان رقابت داشتند و به خطر افتادن مستعمره‌های انگلیس در هند را به مصلحت خود و از سویی، مشغول شدن ایران در جنگ هرات را مایهٔ فراموش شدن ایالت‌های از دست رفتهٔ شمالی، توسط دولت ایران می‌دانستند.

۷ مفاد عهدنامهٔ دوم ارزنةالروم چه بود؟

به موجب این قرارداد، ایران از ادعاهای خود دربارهٔ بعضی از مناطق از جمله سلیمانیه دست برداشت. در مقابل، دولت عثمانی حاکمیت ایران بر خرمشهر و ساحل چپ اروندرود، نیز کشتی‌رانی در این رودخانه را به رسمیت شناخت. علاوه بر آن، عثمانی متعهد شد که از آزار و اذیت زائران ایرانی عتبات عالیات جلوگیری کند و تسهیلاتی را برای بازرگانان ایرانی در آن سرزمین فراهم آورد.

@cipbooks